

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง โวหารนำรู้ขอบคุณการอ่าน

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนิด

ครูวาสนา โพธิวงศ์

กิจกรรม

“อ่านอย่างไร...ใครรู้บ้าง”

คำถาม

ข้อความนี้ต้องอ่านด้วยน้ำเสียงอย่างไร

๑

มีไม้ดอกชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ กล้วยไม้ มีดอกที่สวยงามหลากสี เช่น สีแดง สีชมพู สีขาว และสีม่วง เป็นต้น บางชนิดเกาะอยู่บนต้นไม้และหิน บางชนิดอยู่ตามพื้นดิน ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละสายพันธุ์

๒

ทุ่งหญ้าแห่งนี้มีสีอันสวยงาม แต่งแต้มไปด้วยมวลบุปผาสลับสี ตอนเช้าแสงอรุณเจิดจ้ากระทบกับดอกไม้ ช่างสวยงามราวกับสวรรค์บนดิน หมู่มูรินบินว่อนดมดมเกสรดูน้ำหวานอันโอชา กอหญ้าเอนไหวตามสายลม

บรรยายโวหาร

มีไม้ดอกชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ กล้วยไม้ มีดอกที่สวยงามหลากสี เช่น สีแดง สีชมพู สีขาว และสีม่วง เป็นต้น บางชนิดเกาะอยู่บนต้นไม้และหิน บางชนิดอยู่ตามพื้นดิน ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละสายพันธุ์

พรรณนาโวหาร

ทุ่งหญ้าแห่งนี้มีสีอันสวยงาม แต่งแต้มไปด้วยมวลบุปผาสลับสี ตอนเช้าแสงอรุณเจิดจ้ากระทบกับดอกไม้ ช่างสวยงามราวกับสวรรค์บนดิน หมู่มฤรินบินว่อนดมดมเกสรดูดน้ำหวานอันโอชา กอหญ้าเอนไหวตามสายลม

คำถามชวนคิดพิจารณา

นักเรียนทราบหรือไม่ เพราะเหตุใด
ข้อความทั้งสองประเภทจึงอ่านต่างกัน

โครงการนำรู้ควบคู่การอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของข้อความประเภทบรรยายและพรรณนาได้
๒. อ่านข้อความประเภทบรรยายและพรรณนาได้
๓. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

คำถามเข้าสู่สาระสำคัญ

บรรยายอาหารคืออะไร

บรรยายโวหาร

คือ โวหารที่ใช้บรรยาย เล่าเรื่องราวหรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ต่อเนื่องกัน โดยชี้ให้เห็น ถึงตัวละคร เวลา สถานที่ สภาพแวดล้อมของ เรื่องที่อ่าน ตลอดจนผลของเรื่องที่เกิดขึ้น

สรุปหลักการของบรรยายโวหาร

๑

- บรรยาย
- เล่าเรื่อง
- เหตุการณ์

๒

- ตัวละคร
- ฉาก สถานที่
- แวดล้อม

๓

- ขยายความ
- ผลของเรื่อง
- สรุปเรื่อง

คำถามเข้าสู่สาระสำคัญ

พรรณนาโวหารคืออะไร

พรรณนาโวหาร

คือ โวหารที่พรรณนาถึงความงดงามของ
สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ธรรมชาติ สถานที่ ตัวละคร
มีการแทรกอารมณ์ ความรู้สึก ถ้อยคำ ภาษา
เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์และจินตนาการ

สรุปหลักการของพรรณนาโวหาร

๑

- พรรณนา
- ความงดงาม
- ชมสิ่งต่าง ๆ

๒

- ภาพพจน์
- จินตนาการ
- แสง สี เสียง

๓

- ถ้อยคำภาษา
- สละสลวย
- อรรถรส

ตัวอย่างข้อความ ที่เป็น**การบรรยายโวหาร**

เรื่อง เสาไฟฟ้า

เสาไฟฟ้า เป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่ง
ที่ทำหน้าที่รองรับการติดตั้งสายไฟ
ให้อยู่เหนือพื้นดิน ด้วยวิธีการติดตั้ง
ถ้ายึดจับสายไฟฟ้า

เรื่อง เสไฟฟ้า

เสไฟฟ้ายังแสดงถึงความเจริญประการหนึ่ง ถ้าบ้านไหน
ไม่มีเสไฟฟ้า บ้านนั้นยังไม่เจริญ เพราะในชีวิตประจำวันของ
ผู้คนจะใช้ไฟฟ้าเป็นส่วนใหญ่ เช่น หุงข้าว ประกอบอาหาร
แช่อาหารในตู้เย็น ดูหนังฟังเพลง เปิดไฟให้สว่าง เป็นต้น

เรื่อง เสาสไฟฟ้า

เสาสไฟฟ้า จึงมีความสำคัญในการรองรับการเดินสายไฟ
ทุกประเทศจะมีเสาสไฟฟ้าในการอำนวยความสะดวกและวางระบบ
โครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค เสาสไฟฟ้าจึงไม่ใช่เพียงเสาปูนที่
เกาะกะสายตา แต่มันเป็นมากกว่านั้น

ตัวอย่างข้อความ ที่เป็นการพรรณนาโวหาร

กลางหุบเขาสีเขียวเข้ม ทุงหญ้าสีเขียวอ่อน ลำธารไหล
ผ่ากลางเนินทุ่งเป็นวังสุดสวย ธรรมชาติแสนร่มรื่นฉะนี้ช่าง
เปรียบได้กับสวรรค์บนดิน กลิ่นอายของดินผสมกับกลิ่นหญ้า
ช่างเข้ากันยิ่งนัก เมฆซ้อนตัวกันเป็นคลื่นสลับกันเป็นทิวแถว
พืชไร่พืชสวนต่างเติบโตแข่งกันสวยงาม ต้นไม้ออกผลดกแดงไป
ทั่วทุกมุมต้นประหนึ่งเม็ดพลอยสีแดงสวยจับตา

เสียงสายลมโชยพัดผ่านซาบซ่านเย็นชื่นใจ กลิ่นของ
ธรรมชาติตรลบบอบอวลไปทั่วสารทิศ แสงแดดไม่เจิดจ้ามากนัก
แต่ก็รับรู้ได้ถึงความอบอุ่น กอหญ้าที่ลู่เอนไสวตามแนวลม
ประดุจคนที่มีความอ่อนนุ่มถ่อมตน หากไม่มีสิ่งนี้อยู่จะหา
ความงดงามได้จากที่ใด

คำถามชวนคิดพิจารณา

การอ่านข้อความประเภทบรรยายโวหาร
กับพรรณนาโวหารแตกต่างกันอย่างไร

กิจกรรมพัฒนาทักษะ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกอ่านข้อความประเภท
บรรยายโวหารและพรรณนาโวหารตามที่
กำหนดไว้ในใบงานที่ ๒

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๒
บทอ่าน ประเภทบรรยายโวหาร
และพรรณนาโวหาร
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำในการทำงาน
- ๓) ประเมินการอ่านข้อความประเภท
บรรยายโวหารและพรรณนาโวหาร

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) นักเรียนทำใบงานที่ ๒
การอ่านข้อความที่เป็นบรรยายโวหาร
และพรรณนาโวหาร
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จให้ส่ง
ที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

บทอ่านบรรยายโวหาร

น้ำตาซึมออกมาจากต่อมน้ำตาอยู่ตลอดเวลา
ต่อมน้ำตามีขนาดราว ๆ ปลายนิ้วก็อยู่บริเวณ
เหนือตาเล็กน้อย น้ำตาออกมาฉาบเคลือบด้านหน้า
ลูกตา แล้วซึมลงไปในทางรูน้ำตาซึ่งอยู่ที่ขอบเปลือก
ตาบนและล่างด้านหัวตา

บทอ่านบรรยายโวหาร

จากรูน้ำตาทั้ง ๒ ข้างจะมีทั้งน้ำตารวมกันให้น้ำตาไหลออกมาทางรูเปิดที่เยื่อบุรูจมูก น้ำตาที่ออกมาจากต่อมน้ำตา จึงมีบางส่วนที่ระเหยไป และบางส่วนไหลซึมลงมาในรูจมูก น้ำตาทำหน้าที่ช่วยให้ผิวหนังด้านหน้าลูกตาชุ่มชื้น ไม่แห้ง

บทอ่านบรรยายโหวหาร

ช่วยชำระล้างตาให้สะอาด ช่วยให้ตามองเห็นดีขึ้น
ช่วยทำลายจุลินทรีย์หรือพิษต่าง ๆ ที่เข้าตาให้ฤทธิ์
เจือจางไปได้ คนเราจะกะพริบตาอยู่เป็นระยะ ๆ โดย
เฉลี่ยกะพริบตาทุก ๆ ๒ - ๓ วินาที การกะพริบตานั้น
ก็เพื่อให้ น้ำตาแผ่เคลือบไปทั่วผิวด้านหน้าลูกตาเป็น
การป้องกันไม่ให้ลูกตาแห้ง

เก็ร็ดจากล่วมยา : เสนอ อินทรสุขศร

บทอ่านพรรณนาโวหาร

...ขณะพระองค์เสด็จมาใกล้เบญจคีรีนครคือราชคฤห์ เป็นเวลา
จวนสิ้นทิวาวาร แดดในยามเย็นกำลังลงสู่สมัยใกล้วิกาล ทอแสงแผ่ซ่าน
ไปยังสาละเกชตร แลละลิวเห็นเป็นทางสว่างไปทั่วประเทศสุดสายตา
ดูประหนึ่งมีหัตถ์ทิพย์มาปกแผ่อำนวยสวัสดิ เบื้องบนมีกลุ่มเมฆเป็น
คลื่นซบซ้อนสลับกันเป็นทิวแถว ต้องแสงแดดจับเป็นสีระยิบระยับแวว
ประหนึ่งเอาทรายทองมาไปรยปราย เลื่อนลอยละลิว ๆ เร็ย ๆ rayลง
จดขอบฟ้า...

กามนิต : เสฐียรโกเศศและนาคะประทีป

สรุปการทำกิจกรรม

และตรวจสอบความถูกต้อง

บทอ่านบรรยายโวหาร

น้ำตาซึมออกมาจากตอมน้ำตาอยู่ตลอดเวลา
ตอมน้ำตามีขนาดราว ๆ ปลายนิ้วก็อยู่บริเวณ
เหนือตาเล็กน้อย น้ำตาออกมาฉาบเคลือบด้านหน้า
ลูกตา แล้วซึมลงไปในทางรูน้ำตาซึ่งอยู่ที่ขอบเปลือก
ตาบนและล่างด้านหัวตา

บทอ่านบรรยายโวหาร

จากรูน้ำตาทั้ง ๒ ข้างจะมีทั้งน้ำตารวมกันให้น้ำตาไหลออกมาทางรูเปิดที่เยื่อบุรูจมูก น้ำตาที่ออกมาจากต่อมน้ำตา จึงมีบางส่วนที่ระเหยไป และบางส่วนไหลซึมลงมาในรูจมูก น้ำตาทำหน้าที่ช่วยให้ผิวหนังด้านหน้าลูกตาชุ่มชื้น ไม่แห้ง

บทอ่านบรรยายโหวหาร

ช่วยชำระล้างตาให้สะอาด ช่วยให้ตามองเห็นดีขึ้น
ช่วยทำลายจุลินทรีย์หรือพิษต่าง ๆ ที่เข้าตาให้ฤทธิ์
เจือจางไปได้ คนเราจะกะพริบตาอยู่เป็นระยะ ๆ โดย
เฉลี่ยกะพริบตาทุก ๆ ๒ - ๓ วินาที การกะพริบตานี้
ก็เพื่อให้น้ำตาแผ่เคลือบไปทั่วผิวด้านหน้าลูกตาเป็น
การป้องกันไม่ให้ลูกตาแห้ง

เก็ร็ดจากล่วมยา : เสนอ อินทรสุขศร

บทอ่านพรรณนาโวหาร

...ขณะพระองค์เสด็จมาใกล้เบญจคีรีนครคือราชคฤห์ เป็นเวลา
จวนสิ้นทิวาวาร แดดในยามเย็นกำลังลงสู่สมัยใกล้วิกาล ทอแสงแผ่ซ่าน
ไปยังสาละเกชตร แลละลิวเห็นเป็นทางสว่างไปทั่วประเทศสุดสายตา
ดูประหนึ่งมีหัตถ์ทิพย์มาปกแผ่อำนวยสวัสดิ เบื้องบนมีกลุ่มเมฆเป็น
คลื่นซบซ้อนสลับกันเป็นทิวแถว ต้องแสงแดดจับเป็นสีระยิบระยับแวว
ประหนึ่งเอาทรายทองมาโปรยปราย เลื่อนลอยละลิว ๆ เรี่ย ๆ ทยลง
จดขอบฟ้า...

กามนิต : เสฐียรโกเศศและนาคะประทีป

คำถามสรุปบทเรียน

นักเรียนได้รับความรู้อะไรบ้างจากการเรียน
เรื่อง โวหารนำรู้ควบคู่การอ่าน

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง เรียนรู้คำภาษาต่างประเทศ
ในภาษาไทย

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำยืมภาษาต่างประเทศ
๒. ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำยืมภาษาต่างประเทศ

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

